

ที่ ยธ ๐๙๑๔/ ๗๒๙ ๗

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ข้อเสนอแนะคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การโอนคดีจากศาลชั้นต้นไปยังศาลแพ่ง การส่งคำคู่ความ
โดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และการส่งคำคู่ความไปยังต่างประเทศ)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๐๒๗๓ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยแนวทางการสืบพยานหลักฐานและการสืบพยานบุคคล
ที่อยู่นอกศาลโดยระบบการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอข้อสังเกตของคณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(การโอนคดีจากศาลชั้นต้นไปยังศาลแพ่ง การส่งคำคู่ความโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และการส่งคำคู่ความไปยัง
ต่างประเทศ) เพื่อให้กระทรวงยุติธรรมรับไปพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกต
ของคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับข้อสังเกต
ของคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบภายใน
๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป นั้น

กระทรวงยุติธรรมได้พิจารณาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ กฎหมายและ
ระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้วขอเรียนว่า

๑. ในปัจจุบันการโอนคดีไปยังศาลอื่นนั้นเป็นกรณีที่สามารถดำเนินการได้โดยอาศัยอำนาจ
ตามความในมาตรา ๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งการโอนคดีไปยังศาลอื่นนี้จะทำให้เกิด
ภาระแก่ทั้งโจทก์ จำเลย และพยานในการที่จะต้องตามกระบวนการพิจารณาคดีไปยังศาลที่รับโอนซึ่งจากการ
สืบค้นฐานข้อมูลทางสถิติของสำนักงานศาลยุติธรรม และการประสานงานแล้วไม่พบว่าในแต่ละปี
มีปริมาณการโอนคดีในระหว่างศาลเป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด

๒. กรณีการเพิ่มเติมการโอนคดีตามมาตรา ๖/๑ เป็นกรณีที่มีความแตกต่างจากกรณี
การโอนคดีตามมาตรา ๖ ที่การโอนคดีจะริเริ่มโดยการร้องขอของจำเลย ด้วยเหตุที่จำเลยยกขึ้นอ้างอิง
ว่าการพิจารณาคดีต่อไปในศาลนั้นจะไม่สะดวก หรือจำเลยอาจไม่ได้รับความยุติธรรมเมื่อศาลเห็นสมควร
ศาลจะมีคำสั่งตามคำร้องนั้นก็ได้ ในขณะที่การโอนคดีตามมาตรา ๖/๑ นั้น เป็นกรณีการโอนคดี ที่ยื่นฟ้องไว้
ต่อศาลชั้นต้นซึ่งไม่ใช่ศาลแพ่งไปยังศาลแพ่ง ด้วยเห็นว่าผลของคดีดังกล่าว อาจกระทบต่อการอนุรักษ์หรือ
การบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภคเป็นส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ

/อย่างอื่น...

อย่างอื่นที่สำคัญ การโอนคดีไปตามมาตรานี้ จึงมิได้ริเริ่มขึ้นด้วยเหตุของคู่ความเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดภาระและอุปสรรคได้ไม่มากนัก

๓. ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญเห็นว่า การออกข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ควรให้ครอบคลุมถึงเรื่องการโอนคดีตามมาตรา ๖/๑ โดยกำหนดให้การพิจารณาโอนคดีไปยังศาลแพ่ง ควรคำนึงถึงภาระในการเดินทางไปศาลของคู่ความประกอบด้วย และถ้ามีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลแพ่งแล้ว หากศาลแพ่งออกไปนั่งพิจารณาสืบพยานที่ศาลเดิมก็จะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความได้ดียิ่งขึ้นนั้น เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยลดภาระให้แก่คู่ความในการเข้าร่วมการพิจารณาคดีของศาลได้

จากการตรวจสอบเครื่องมือ และกลไกในการสนับสนุนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม แล้วพบว่า ศาลยุติธรรมได้นำระบบการประชุมทางจอภาพมาใช้ในการสืบพยานบุคคลนอกศาลแล้ว นับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเป็นไปตามที่ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วย แนวทางการสืบพยานหลักฐานและการสืบพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลโดยระบบการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งข้อ ๗ ของข้อกำหนดดังกล่าวได้กำหนดให้มีการสืบพยานโดยระบบการประชุมทางจอภาพได้ ในกรณีที่มีพยานบุคคลที่อยู่นอกศาล และคู่ความฝ่ายที่อ้างพยานร้องขอให้ศาลทำการสืบพยานนั้นโดยระบบ การประชุมทางจอภาพ โดยให้เหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถนำพยานมาเบิกความที่ศาลนั้นได้ ถ้าศาลเห็นว่า เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและการสืบพยานไม่ยุ่งยากจนเกินไป โดยคำนึงถึงเอกสารรวมทั้งวัตถุพยาน ที่เกี่ยวข้อง และสถานที่ที่จะให้พยานบุคคลใดที่อยู่นอกศาลโดยระบบการประชุมทางจอภาพได้จัดวางระบบ รองรับไว้แล้ว ศาลจะอนุญาตให้สืบพยานบุคคลใดที่อยู่นอกศาลโดยระบบการประชุมทางจอภาพก็ได้ ซึ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการประชุม นั้น ข้อ ๘ ได้กำหนดให้ศาลพิจารณากำหนดค่าใช้จ่ายเบื้องต้น รวมทั้ง ค่าพาหนะและค่าป่วยการพยานตลอดจนค่าใช้จ่ายของสักขีพยาน และมีคำสั่งให้คู่ความฝ่ายที่ร้องขอวางเงิน ค่าใช้จ่ายดังกล่าวต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด หากคู่ความฝ่ายนั้นไม่ปฏิบัติตามก็ให้ศาลมีคำสั่ง งดการสืบพยานดังกล่าว และดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามที่ศาลเห็นสมควร การนำระบบการประชุม ทางจอภาพมาใช้ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลตามมาตรา ๖/๑ จึงน่าจะเป็นวิธีการที่จะไม่ทำให้เกิดภาระแก่คู่ความในการเข้าร่วมการพิจารณาคดีของศาลได้อีกทางหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามข้อกำหนดของ ประธานศาลฎีกาในเรื่องดังกล่าวนี้ อาจยังไม่ครอบคลุมถึงการจะนำมาใช้แก่กรณีดังกล่าว รวมถึงค่าใช้จ่าย ที่เกิดขึ้นไม่ควรจะให้ตกแก่คู่ความฝ่ายใด การดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ จึงควรให้ ดำเนินการปรับปรุงข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยแนวทางการนำสืบพยานหลักฐานและการสืบพยาน บุคคลที่อยู่นอกศาลโดยระบบการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อให้รองรับการดำเนินคดีที่ถูกโอนมายัง ศาลแพ่งโดยไม่ก่อให้เกิดภาระแก่คู่ความด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

พ. ศ. ๒๕๖๓

(ไพบุลย์ คุ่มฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๗๘๘ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๓๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ w_natee@oja.go.th